

Tisková konference
Praha, 23. 11. 2011

Význam vzdělání pro trh práce v ČR

Ondřej Nývlt, ČSÚ

Základní cíle prezentace

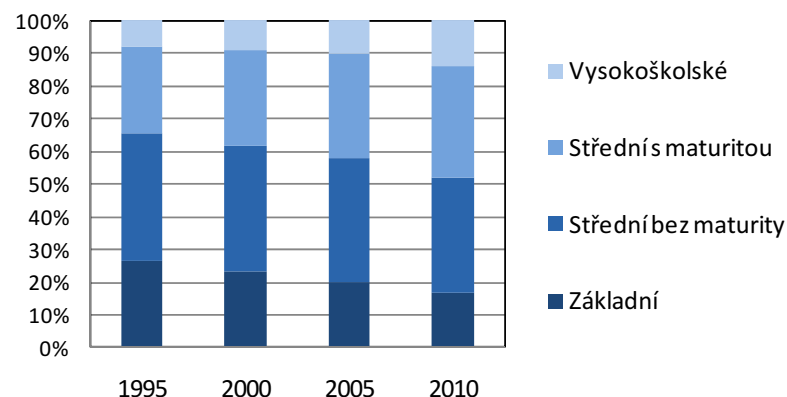
- Uplatnění absolventů škol na trhu práce i dle dosaženého vzdělání
- Vliv prodlužující se délky studia na ekonomickou aktivitu mladých lidí
- Participace studentů prezenčního studia na trhu práce, nástiny budoucího vývoje
- Postavení České republiky v rámci Evropské unie

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let dle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v ČR (1995–2010)

Ukazatel	v tis.		
	1995	2010	Rozdíl 2010-1995
Základní (ISCED 0-2)	2 236,3	1 500,2	-736,1
Střední bez maturity (ISCED 3)	3 255,3	3 192,4	-62,9
Střední s maturitou (ISCED 3,4)	2 255,7	3 086,6	830,8
Vysokoškolské (ISCED 5,6)	658,6	1 236,3	577,7
Celkem	8 406,4	9 015,4	609,0

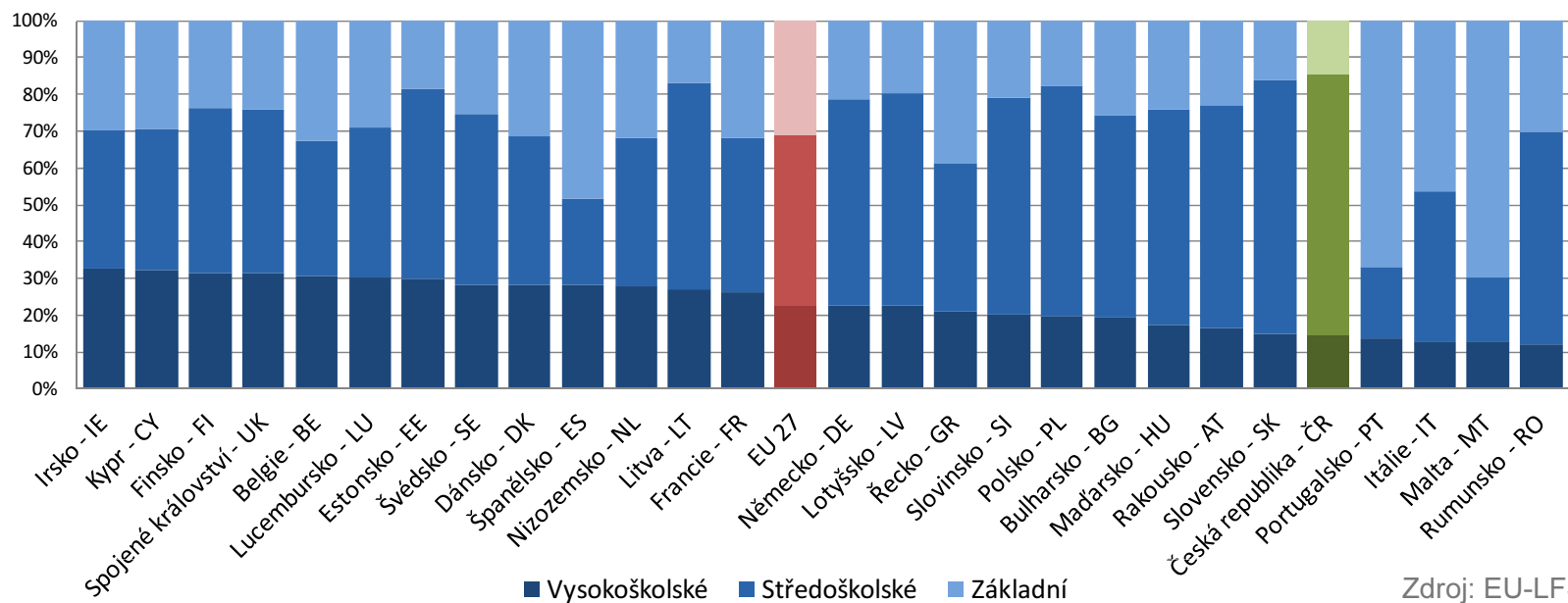
Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

- V populaci ČR se zvyšuje podíl i počet osob s dosaženým středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním
- Významně klesá podíl i počet osob se základním vzděláním

Obyvatelstvo dle nejvyššího dosaženého vzdělání v zemích EU 27 v roce 2010

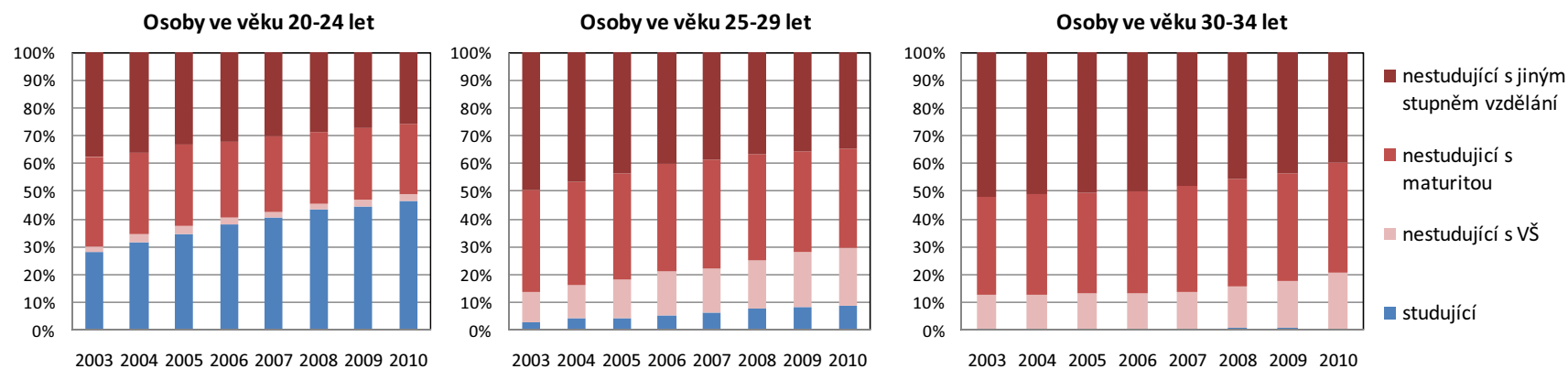
Zdroj: EU-LFS

Srovnání ČR a EU 27:

- se Slovenskem nejnižší podíl osob se základním vzděláním
- nejvyšší podíl osob se středoškolským vzděláním
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob

Obyvatelstvo ve věku 20-34 let v ČR dle dosaženého a navštěvovaného vzdělání (2003–2010)

- Zvyšování ekonomické neaktivity mladých osob je dáno především prodlužováním délky studia a zvyšováním počtu studentů
- Generace narozených po roce 1980 se již budou vyznačovat podobnou vzdělanostní strukturou jako vyspělé země EU

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Uplatnění absolventů na trhu práce v ČR (2006–2010)

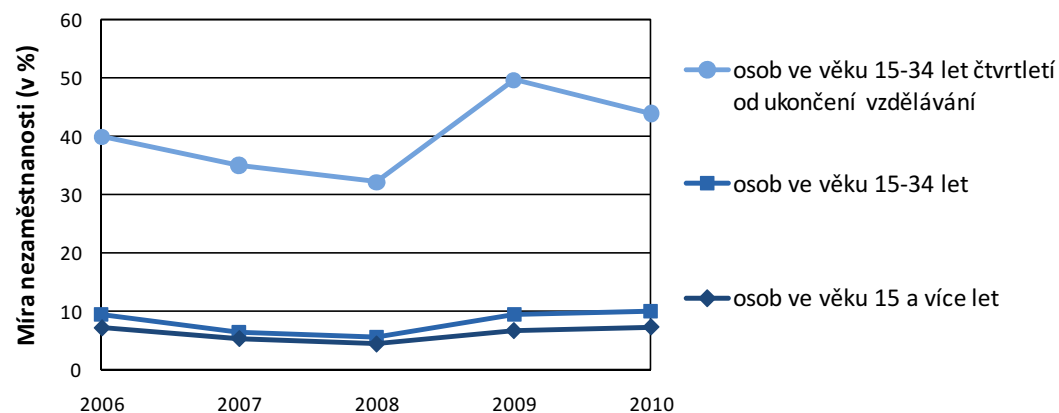
Absolventi se vyznačují mnohem vyšší nezaměstnaností i rok po ukončení studia

Osoby ve věku 15-34 let	Míra nezaměstnanosti (průměr let 2006–2010, v %)
čtvrtletí od ukončení vzdělávání	44,0
rok od ukončení vzdělávání	13,6
celkem 15-34 let	8,2

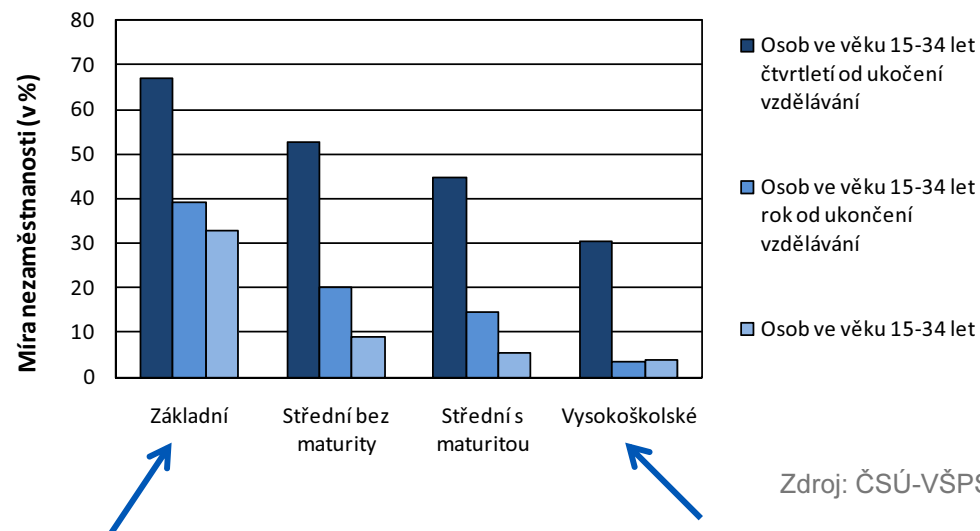
Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Ekonomická krize v roce 2009 významně zhoršila postavení absolventů na trhu práce

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Nezaměstnanost absolventů dle dosaženého vzdělání a doby od ukončení studia v ČR (období 2006–2010)

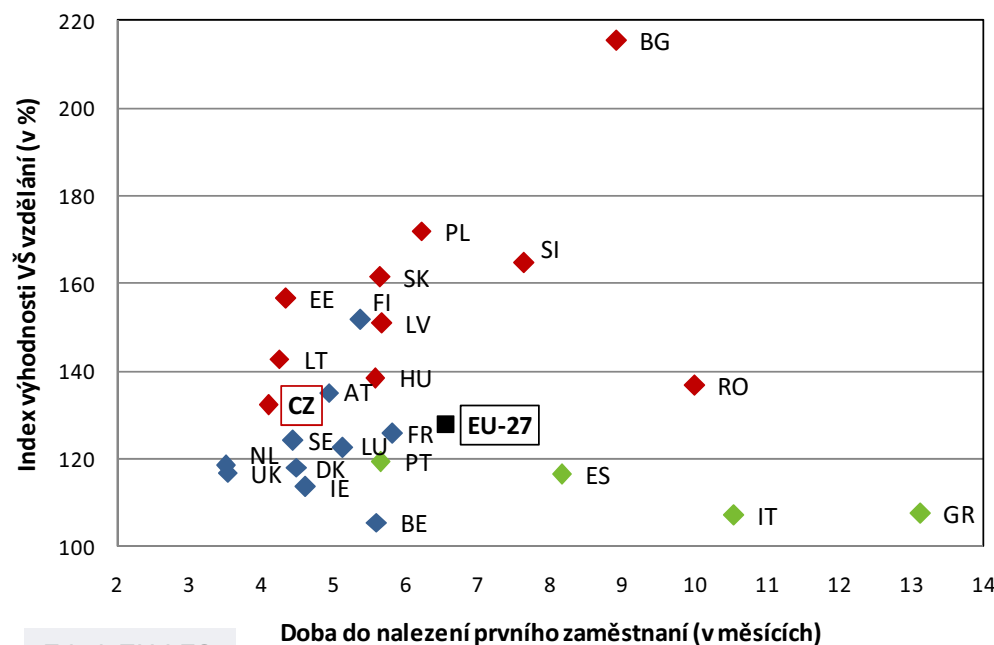

Kritická situace je u osob se základním vzděláním

Nejsnadněji si práci najdou osoby s VŠ vzděláním, ale často dle klasifikace zaměstnání nastupují na středoškolské pozice

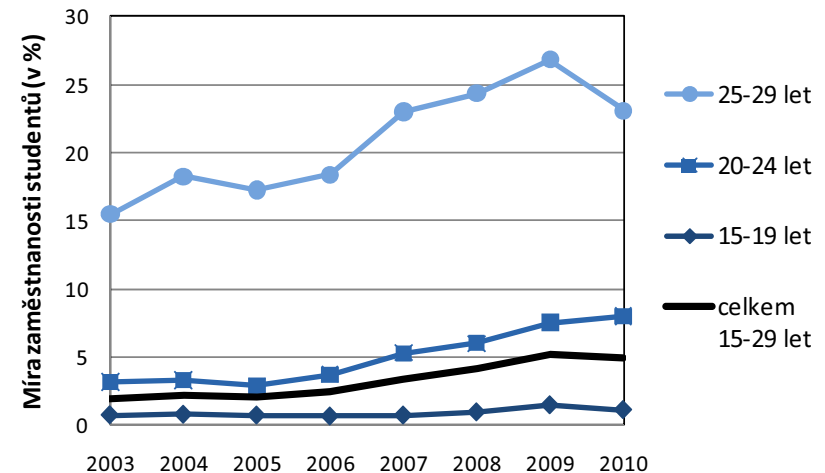
Uplatnění absolventů na trhu práce, výhodnost studia na VŠ v EU 27 (období 2005–2009)

- Výhodnost VŠ vzdělání se projevuje především v postkomunistických zemích
- Země jižní Evropy – dlouhá doba do nalezení prvního zaměstnání, výhodnost VŠ vzdělání téměř nulová

Zaměstnanost studentů ve věku 15-29 let v ČR (2003–2010)

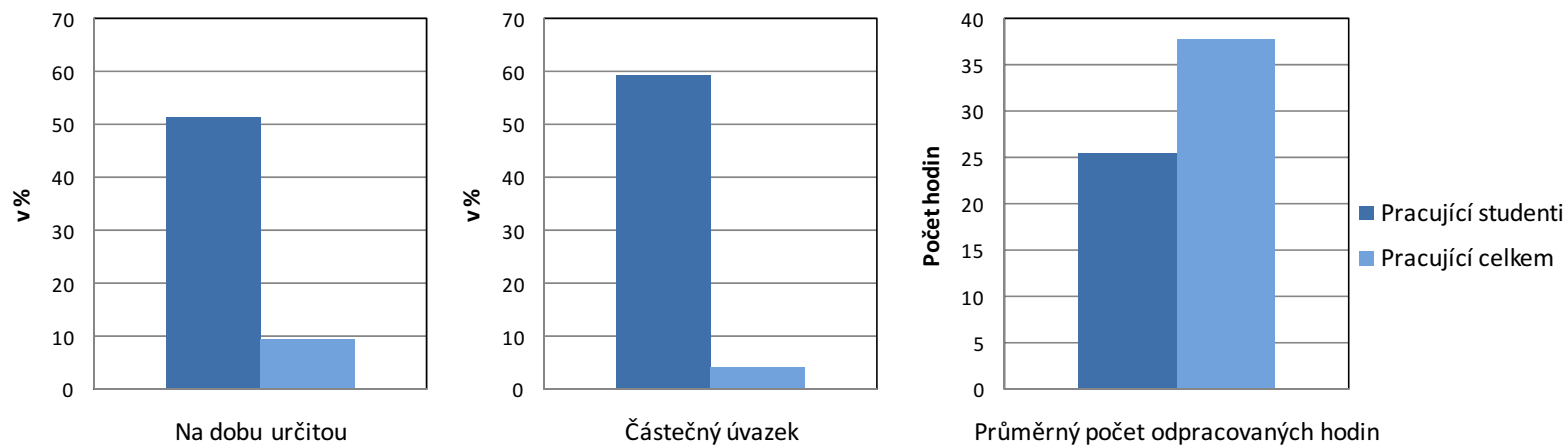
- Míra participace studentů na trhu práce je nízká, především osob do věku 25 let.
- Důsledky:
 - nízké kvalifikační předpoklady při vstupu na trh práce
 - stagnace trhu práce přináší horší uplatnění absolventů
 - národní hospodářství přichází o kvalifikovanou („levnou“) pracovní sílu
- Nástin budoucího vývoje:
 - stárnutí obyvatelstva bude přinášet lepší možnosti uplatnění studentů na trhu práce

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Charakteristiky pracujících studentů v ČR (období 2006–2010)

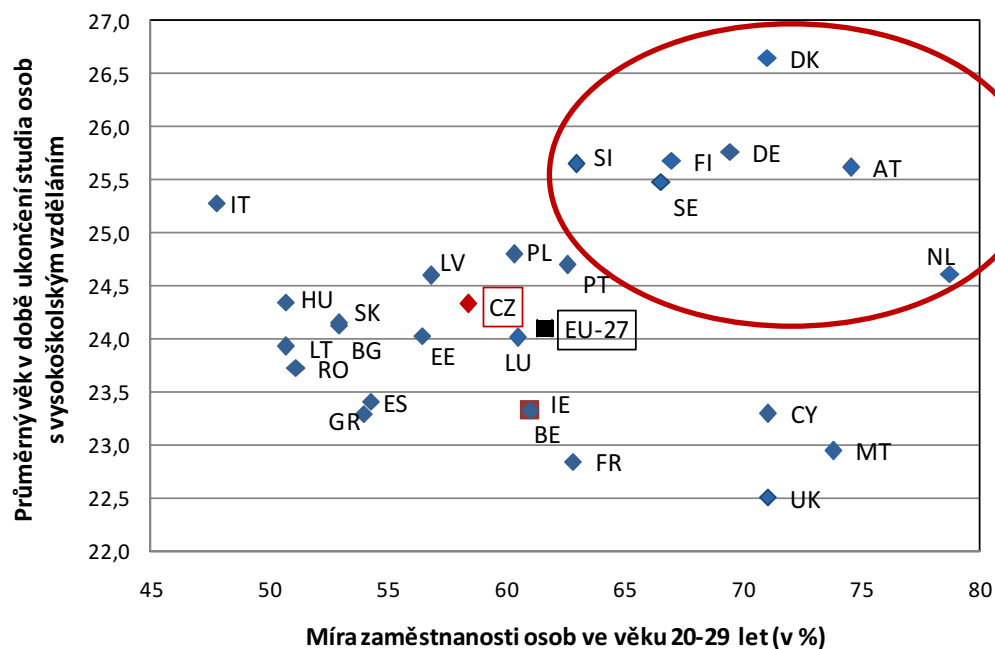
- Převaha flexibilních pracovních úvazků (více než polovina studentů pracuje na dobu určitou a částečný pracovní úvazek)
- Jejich absolutní počet je přesto velmi nízký a významně nezvyšuje obecné využívání flexibilních úvazků, jako je tomu např. ve skandinávských zemích

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Zaměstnanost mladých osob v EU 27 (období 2005–2009)

- Sladění studijního a pracovního života je obvyklé především v severských zemích, Nizozemsku, Německu a Rakousku

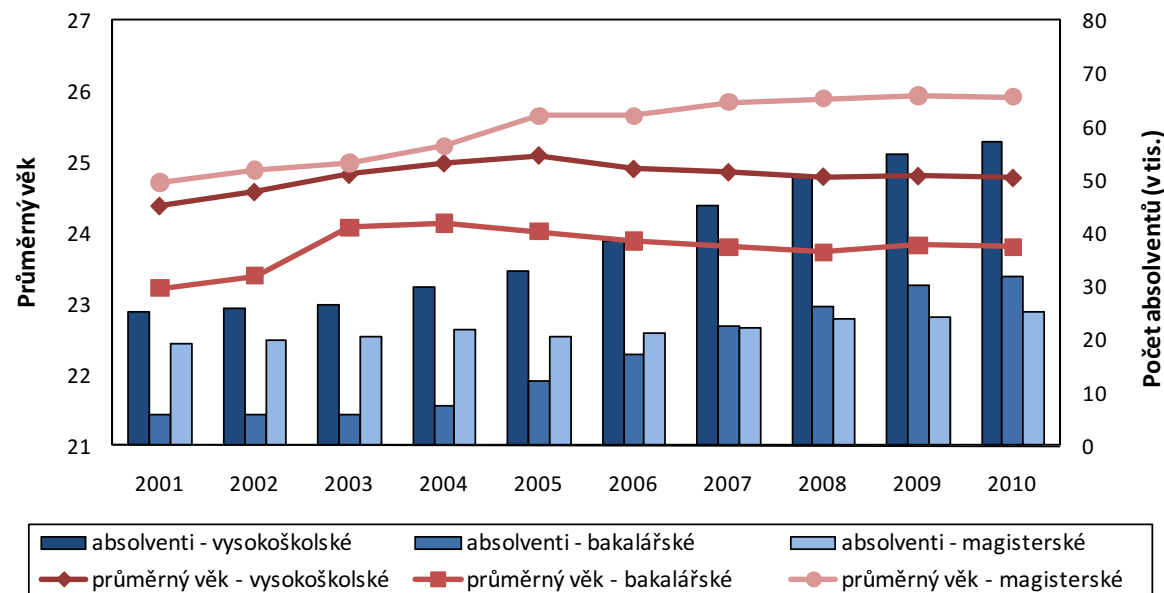
Vysoký podíl studujících osob do věku 30 let

Vysoká míra zaměstnanosti do věku 30 let

Zdroj: EU-LFS

Počty a průměrný věk absolventů prezenčního studia dle dosaženého vzdělání v ČR (2001–2010)

Výrazné zvýšení průměrného věku absolventů magisterského stupně studia

Zdroj: ÚIV (školské matriky)

Zvyšuje se význam bakalářského studia

Závěr

- Prodlužující se doba studia a růst počtu studujících na vysokých školách se významně podílí na nižší míře ekonomické aktivity mladých lidí
- Česká republika je stále charakteristická nízkou participací studentů především ve věku do 25 let na trhu práce
- Absolventi škol se vyznačují mnohem vyšší nezaměstnaností i rok po ukončení studia, nejkritičtější je situace u osob se základním vzděláním
- Stárnutí obyvatelstva bude pravděpodobně přispívat k intenzivnějšímu sladování studijního a pracovního života

Zdroje dat

- **Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)**
kontinuální čtvrtletní šetření v domácnostech (ČSÚ)
- **Ad-hoc modul (AHM 2009) – Vstup mladých lidí na trh práce**
dodatečné jednorázové šetření ke standardní části VŠPS (ČSÚ)
- **Mezinárodní srovnání – EU-LFS, AHM 2009**
údaje ve stejné metodice za členské státy EU (Eurostat)
- **Školské matriky**
(ÚIV – Ústav pro informace ve vzdělávání)

Děkuji za pozornost

Mgr. Ondřej Nývlt, Ph.D.
Český statistický úřad
Tel.: 274 054 069
E-mail: ondrej.nyvlt@czso.cz

